

Nr 601

Av herr **Osvald**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 71, angående riktlinjer och organisation för naturvårdsverksamheten, m. m.

I propositionen nr 71 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till riktlinjer och organisation för naturvårdsverksamheten m. m. Förslagen grundar sig i allt väsentligt på 1960 års naturvårdsutrednings betänkande om naturen och samhället (SOU 1962: 36). Det är enligt min mening att hälsa med största tillfredsställelse, att den allt angelägnare frågan om en intensifierad samhällsinsats på naturvårdens område sålunda bragts under riksdagens prövning.

Beträffande organisationen föreslås att fr. o. m. den 1 juli 1963 inrättas ett centralt naturvårdsorgan, statens naturvårdsnämnd. Förslaget torde i nuvarande läge få godtagas. Det bör emellertid samtidigt stå klart, att den rådande administrativa splittringen inom samhällsplaneringen — vari, såsom naturvårdsutredningen understrukit, naturvården ingår som ett element — därigenom kommer att bli ännu större.

Som lätt inses, föreligger ett intimt samband mellan bebyggelseplanering, bostadspolitik, företagslokalisering, vattenförsörjning jämte avlopp, vattenvård och naturvård. Lösningen av hithörande frågor påverkas även i hög grad av den administrativa indelningen. Hela detta problemkomplex bör således rätteligen betraktas och behandlas som en enhet, men under nuvarande organisatoriska förhållanden är inte mindre än sex centrala myndigheter, underställda fyra statsdepartement, inkopplade på arbetet därmed. De åsyftade myndigheterna är byggnadsstyrelsen (genom planbyrån och i viss mån även tekniska byrån), bostadsstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen (genom lokaliseringsbyrån), väg- och vattenbyggnadsstyrelsen (genom vatten- och avloppsbyrån), statens vatteninspektion samt kammarkollegiet (genom dess uppgift att bevaka naturskyddsintresset i vattenvård och dess befattning med indelningsärendena). Till dessa sex myndigheter skulle alltså nu komma ytterligare en, nämligen statens naturvårdsnämnd. Organisationen kan knappast anses vara rationell, vilket påpekats i olika sammanhang, bl. a. av 1960 års riksdagsrevisorer.

Efter att ha återgivit vad revisorererna anfört i frågan framhöll chefen för kommunikationsdepartementet i propositionen nr 98/1962 angående omorganisation av byggnadsstyrelsen m. m. följande.

För egen del vill jag i förevarande sammanhang ytterligare betona de snabba förändringarna av samhället, som föranledes av bl. a. befolkningsomflyttningarna, den stigande levnadsstandarden, strukturomvandlingen inom näringslivet och bilismens expansion. För att kunna tillgodose de behov, denna utveckling medför inom samhällsbyggandet, kräves varje år avsevärda investeringar i anläggningar och byggnader. För att bl. a. riskerna för felinvesteringar skall elimineras, måste vikten av en samordning av verksamheten hos berörda statsorgan kraftigt understrykas. En större sammanhållning i organisatoriskt avseende inom samhällsplaneringen i vidsträckt bemärkelse ter sig därför såsom högst angelägen. Såsom en första åtgärd i detta syfte föreslår jag i det följande vissa ändringar beträffande det till byggnadsstyrelsen knutna rådet för översiktlig planläggning. En lösning av problemet i hela dess vidd synes emellertid, såvitt nu kan bedömas, icke kunna ernås utan ytterligare rätt vittgående åtgärder. Vilka konkreta organisatoriska anordningar, som från här antydda synpunkter bör vidtagas, kan självfallet inte avgöras förrän en allsidig utredning av hithörande frågor verkställts. En sådan utredning bör anförtros åt en i vanlig ordning tillkallad sakkunnigkommitté. Med hänsyn till de invecklade frågekomplex det här gäller krävs emellertid en ingående analys av problemställningarna samt ett klarläggande och angivande av de närmare riktlinjerna för sakkunnigkommitténs arbete. Den förberedande undersökning som sålunda erfordras synes mig lämpligen böra uppdragas åt en särskild arbetsgrupp med företrädare för de närmast berörda departementen.

Den nämnda propositionen är dagtecknad den 2 mars 1962. Sedan den avlämnades har således förflutit mer än ett år. Veterligen har dock intet åtgjorts i saken, vilket med hänsyn till frågans stora betydelse är djupt att beklaga. En opinionsyttring från riksdagens sida synes därför vara av behovet påkallad.

Under åberopande härav får jag hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 71 angående riktlinjer och organisation för naturvårdsverksamheten m. m. måtte uttala sig för att en utredning om samhällsplaneringens organisation snarast tillsättes.

Stockholm den 19 mars 1963

Hugo Osvald